

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ВІЙСЬКОВО - ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра загальновійськових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри

загальновійськових дисциплін

полковник   Станіслав КОРОЛЬОВ

« ____ » _____ 20 ____ р.

ТАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

з навчальної дисципліни "Тактика (у т.ч. тактика дій військ НАТО)"

Модуль 2. «Механізований батальйон (рота) на марші та при розташуванні на місці»

Тема 1. «Механізований батальйон (рота) на марші»

Групова вправа 1. «Робота командира механізованої роти щодо організації маршу під час дій у головній похідній заставі»

Харків

Тема 1. Механізований батальйон (рота) на марші.

Групова вправа 1. Робота командира механізованої роти щодо організації маршу під час дій у головній похідній заставі.

Навчальна мета

1. Набути практичних навичок з організації виконання завдання командиром механізованої роти призначеної у головну похідну заставу.

2. Поглибити знання щодо організації та здійснення маршу підрозділами головних сил та похідної охорони у складі мб (мр).

Навчальні питання

1. Прийняття рішення командиром 1 мр, призначеної в головну похідну заставу.
  - 1.1. Усвідомлення завдання командиром 1 мр.
  - 1.2. Оцінка обстановки командиром 1 мр.
  - 1.3. Прийняття рішення командиром 1 мр, призначеної в головну похідну заставу.
2. Постановка завдань, організація взаємодії, управління та бойового забезпечення.
  - 2.1. Підготовка бойового наказу командира 1 мр.
  - 2.2. Організація взаємодії, управління та бойового забезпечення.

Навчальна література

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III. Взвод, відділення, екіпаж. – Київ: Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. – 228 с.

2. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина II. Батальйон, рота. – Київ: Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. – 320 с.

3. Збірник завдань по підготовці до практичних, семінарських, тактичних занять, групових вправ, тактичного навчання з навчальної дисципліни «Тактика» та методичних рекомендацій щодо їх виконання : навч.-метод. посіб. / С. Ю. Поляков, В. М. Ленкін, Г. А. Зміївський, О. І. Шкуропацький. – Х. : НУ ЮАУ, 2012. – 144 с. : вкл. [4].

4. Альбом схем дій підрозділів (відділення, взвод, рота, батальйон) у відповідності до стандарту № 2 (тактичні знаки НАТО). – Львів: НАСВ, 2017. – 80 с.

5. Порядок оформлення оперативних (бойових) документів. Затверджено Наказом начальника ГШ ЗСУ від 25.04.2018 № 170. – К., 2018. – 230 с.

6. Тактика механізованих підрозділів (механізований взвод): Навчальний посібник / Похнатюк С.В., Андрієнко А.М., Слободянюк Р.В., Вірко Є.В., Шишков В.А., Годій М.В., Антонов Г.А. – Львів: НАСВ, 2016. – 472 с.

1. Організаційно-методичні вказівки

Підготовку до заняття розпочати після отримання командирами навчальних груп завдання. Під час самостійної підготовки звернути особливу увагу на якість засвоєння теоретичних знань по темі та нанесення вихідної обстановки на робочі карти. За індивідуальними питаннями, що виникають при підготовці, звертатися за консультаціями до викладача або чергового викладача кафедри під час самопідготовки. Командиру навчальної групи узгодити з викладачем час проведення консультації за 2-3 дні до проведення заняття.

На початку заняття проводиться контроль знань. На занятті курсанти працюють на посаді командира 1 мр на фоні єдиної тактичної обстановки, доповідають свої варіанти усвідомлення завдання, висновків з оцінки обстановки, прийнятого рішення, вказівок з організації взаємодії, управління і бойового забезпечення. Особливу увагу звертати на чіткість і лаконічність доповідей, проявлення командних навичок, вільне орієнтування по карті, знання тактичної обстановки. При доповідях дозволяється використання власних записів та власної робочої карти.

При підготовці до занять необхідно:

- вивчити рекомендовану літературу;
- вивчити тактичну обстановку та довідкові дані згідно тактичного завдання;
- підготувати карту до роботи, а саме склеїти, скласти, підняти топографічну основу;
- нанести на карту вихідну тактичну обстановку;
- вивчити по карті маршрут руху, його протяжність та прохідність, умови здійснення маршу, місце привалу, район зосередження;
- нанести на карту розміщення підрозділу у вихідному районі, місце привалу, райони зосередження, вихідний пункт, пункти регулювання та час їх проходження, комендантські пости, пости регулювання руху, кінцевий пункт та час прибуття до нього, ділянки маршруту, середні швидкості руху на них, протяжність та час маршу;
- підписати карту.

На занятті бути готовим доповісти свій варіант усвідомлення завдання, висновки з оцінки обстановки, рішення на здійснення маршу у головній похідній заставі, бойовий наказ та вказівки з організації взаємодії, управління і бойового забезпечення.

Наприкінці заняття здати звітний матеріал для перевірки (робочу карту з рішенням та бойовий наказ).

На занятті курсант повинен мати:

- навчальну літературу;
- завдання;

робочу карту з нанесеною обстановкою;
 кольорові фломастери (олівці, ручки);
 гумку;
 лінійку офіцерську;
 циркуль - вимірювач;
 авторучку;
 прості олівці.

Бути готовими в ході заняття відповісти на питання, що стосуються здійснення маршу та ведення похідної охорони механізованою ротою.

Перелік питань для підготовки:

1. що таке марш?;
2. в яких умовах може здійснюватися марш?;
3. яка має бути дистанція між машинами на марші?;
4. яка має бути швидкість руху мр на марші?;
5. через які проміжки часу призначаються привали і денний (нічний) відпочинок та на яку тривалість?;
6. що вивчається командиром роти по карті з одержанням бойового завдання на здійснення маршу під час його з'ясування та оцінки обстановки?;
7. що вказує у бойовому наказі на здійснення маршу командир роти?;
8. що вказується командир роти під час організації взаємодії?;
9. порядок розміщення бойових машин піхоти і танків на привалах;
10. завдання мр, призначеної в головну похідну заставу;
11. порядок дій командира мр, призначеного в похідну охорону, під час усвідомлення завдання та оцінки обстановки;
12. що вказує у бойовому наказі на здійснення маршу командир мр, призначеного в похідну охорону?;
13. дії похідної охорони при здійсненні маршу;
14. дії головної похідної застави під час привалу і розташування колони на відпочинок.

2. Тактична обстановка

(за день „Д” прийняти день проведення заняття)

Карта: 1:100000, видання 1991р.

Аркуші: М-36-83, М-36-84, М-37-73, М-37-74

а) Загальна обстановка

Внаслідок ведення оборонної операції війська „ПІВДЕННИХ” зупинили наступ військ „СХІДНИХ” на рубежі: МОСЬПАНОВЕ (0769), ГРАКОВЕ (0972), ЗАЛІЗНИЧНЕ (1074), ЛЕБ'ЯЖЕ (1475), БАЗАЛІЇВКА (1578).

Засобами повітряної розвідки виявлено перегрупування противника з метою зосередження основних сил та засобів на ймовірному напрямку головного удару: ЧКАЛОВСЬКЕ (0976), ЧУГУЇВ, ХАРКІВ (за межами карти) та заняття військами „СХІДНИХ” призначених вихідних районів. Авіація

противника завдає удари по військах „ПІВДЕННИХ” і веде активну розвідку військ та місцевості на напрямку: ЧКАЛОВСЬКЕ, ЧУГУЇВ, ХАРКІВ. За даними агентурної розвідки у глибині оборони військ „ПІВДЕННИХ” можлива висадка тактичних повітряних десантів для захвату важливих об'єктів. У тилкових районах військ „ПІВДЕННИХ” активізували свою діяльність ДРГ „СХІДНИХ.”

Унаслідок тяжких оборонних боїв, війська „ПІВДЕННИХ” понесли значні втрати: до 25% особового складу та 20 % озброєння та бойової техніки.

З метою посилення військ, що обороняються на рубежі: ГРАКОВЕ (0972), ЗАЛІЗНИЧНЕ (1074), ЛЕБ'ЯЖЕ (1475) здійснюється підготовка до висування в район КОРОБОЧКІНО (1372) загальновійськового резерву у складі 3 омбр, яка зосереджена в районі: вис. 145,4 (0710), зах. околиця СТІНКА (0809), КАНТИМИРІВКА (0806), (решта за межами карти).

1 мб 3 омбр з тр, адн – авангард бригади, має завдання здійснити марш за маршрутом: ЧУТОВЕ (0911), БОНДАРІВКА (1317), СНЕЖКІВ (1424), МИНКІВКА (1228), МОСКАЛЬЦІВКА (0932), ТРАНСПОРТНА РОЗВ'ЯЗКА (1236), СЕЛЕКЦІЙНЕ (1443), ВОДЯХІВКА (0952), ЗМІЇВ (0855), ЗІДЬКИ (0957), МОХНАЧ (1161), СКРИПАЇ (1064), СТАРА ГНИЛИЦЯ (1167), КОРОБОЧКІНО (1372) з метою забезпечити безперешкодний рух колони головних сил бригади, виключити раптовий напад противника на головні сили та забезпечити їм вигідні умови для розгортання та вступу в бій, не допустити проникнення наземної розвідки противника до військ, які охороняються, вийти в район зосередження: 1км півд.-зах. КОРОБОЧКІНО (1372), МТФ (1472), ПЕРЕХРЕСТЯ ШОСЕЙНИХ ДОРІГ (1470) до 16.30 (день проведення заняття). Подальше бойове завдання буде уточнене в районі зосередження.

Шикування колони головних сил авангарду: КСП (з вз, рв) , тр (без тв), зрв (без зрвід), ісв (без ісвід), 2мр, гв, 3мр, мінбатр, адн (без абатр), підрозділи матеріально-технічного забезпечення, технічне замикання.

Для охорони головних сил авангарду, за маршрутом руху авангарду, висилається головна похідна застава (ГПЗ) у складі посиленої механізованої роти.

б) Часткова обстановка

1мр 1мб зосереджена у вихідному районі батальйону: півд.-зах. схил вис. 145,4 (07117), півд. околиця СТІНКА (08099), зах. околиця ВІНОМІНІВКА (07077).

О 05.30 (день проведення заняття) командир 1 мв на КСП 1 мр (сх. околиця НОВОФЕДОРІВКА (0709)) отримав бойове завдання, з якого йому **стало відомо:**

Противник, після тяжких оборонних боїв зі значними втратами наших військ, зупинений на рубежі: МОСЬПАНОВЕ, ГРАКОВЕ, ЗАЛІЗНИЧНЕ, ЛЕБ'ЯЖЕ, БАЗАЛІЇВКА веде підготовку до наступу зосереджуючи основні сили і засоби на імовірному напрямку головного удару: ЧКАЛОВСЬКЕ, ЧУГУЇВ, ХАРКІВ. авіація противника групами з 2-4 літаків завдає удари по

наших військах і веде розвідку на напрямку: ЧКАЛОВСЬКЕ, ЧУГУЇВ, ХАРКІВ. У тилкових районах наших військ імовірно застосування повітряних десантів і диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ).

На рубежі: ГРАКОВЕ (0972), ЗАЛІЗНИЧНЕ (1074), ЛЕБ'ЯЖЕ (1475), наші війська ведуть запеклі бої із завданням не допустити прориву противника до підходу резервів. Ліворуч, по маршруту: КАНТЕМИРІВКА, АРТЕМІВСЬК, КОВЯГІ, ПІВДЕННЕ, ЯКОВЛІВКА, ЧУГУЇВ планується марш авангарду 2 омбр із завданням виходу до 17.00 (день проведення заняття) у район зосередження 5 км півн. КЛУГІНО-БАШКИРІВКА (поза межами карти).

1 мр з тв, зрвд, ісвід – головна похідна застава (ГПЗ) головна похідна застава батальйону, має завдання здійснити марш попереду головних сил на відстані 5 км за маршрутом: ЧУТОВЕ (0911), БОНДАРІВКА (1317), СНЕЖКІВ (1424), МИНКІВКА (1228), МОСКАЛЬЦІВКА (0932), ТРАНСПОРТНА РОЗВ'ЯЗКА (1236), СЕЛЕКЦІЙНЕ (1443), ВОДЯХІВКА (0952), ЗМІЇВ (0855), ЗІДЬКИ (0957), МОХНАЧ (1161), СКРИПАЇ (1064), СТАРА ГНИЛИЦЯ (1167), КОРОБОЧКІНО (1372) з метою забезпечити безперешкодний рух головних сил авангарду, виключити раптовий напад противника на колону головних сил, забезпечити вигідні умови для розгортання та вступу в бій, не допустити проникнення до неї наземної розвідки, до 16.04 (день проведення заняття) зосередитись в районі 0,5 км півд. підсобне господарство (1270). Подальше бойове завдання буде уточнене в районі зосередження.

Похідний порядок ГПЗ: головний дозор (1мв, ісвід, танк №101); головні сили ГПЗ – КСП, тв (без танка №101), зрвд, 2мв, 3мв, абатр. Дистанція між ГД і головними силами ГПЗ – 3км. Дистанція між машинами на марші 30 м. Швидкість руху на марші мати: на ділянці №1 - 25 км/год, №2 - 20км/год.

ГПЗ пункти пройти:

– вихідний – півд.-зах. околиця ЧУТОВЕ (0911) 08.40 (день проведення заняття);

– регулювання №1 – перехрестя шосейних доріг ПОГОРІЛЕ (1245) о 12.49 (день проведення заняття).

Привал з 11.35 до 12.35 (день проведення заняття) – 1 км зах. розвилка шосейних доріг СЕЛЕКЦІЙНЕ (1343).

Комендантська служба на маршруті руху здійснюється силами комендантського взводу 3 омбр.

Комендантські пости розгортаються – півд.-зах. ЧУТОВО (1012), перехрестя доріг МОСКАЛЬЦІВКА (0931), півн. околиця СКРИПАЇ (0964).

Пости регулювання руху розгортаються: перехрестя доріг СНЕЖКІВ (1424), перехрестя доріг (1236), перехрестя доріг півд.-зах. СЕЛЕКЦІЙНЕ (1343), сх. мосту ЗМІЇВ (0855).

Напад повітряного противника відбивати вогнем чергових засобів, зенітних кулеметів танків та засобами зрвд. Під час зустрічі з незначними силами наземного противника ГПЗ, з ходу, знищує його. Якщо противник переважає за силами то ГД, вогнем з вигідного рубежу, скоує його, а атакою головних сил ГПЗ у фланг і тил противник знищується. Бойовий порядок

головних сил ГПЗ в атаці – бойова лінія: тв в центрі, 2мв – праворуч, 3мв – ліворуч.

Противника, що значно переважає ГПЗ за силами, знищувати вогнем з вигідного рубежу, забезпечуючи розгортання і вступ у бій головних сил авангарду.

1 мв з ісвід, танком №101 – головний дозор (ГД), має завдання здійснити марш за маршрутом ГПЗ, забезпечити безперешкодний рух головних сил ГПЗ, виключити раптовий напад наземного противника на колону головних сил, забезпечити їй вигідні умови для розгортання та вступу в бій, не допустити проникнення до неї наземної розвідки противника. Вийти в призначений район зосередження роти до 15.55 (день проведення заняття).

Дистанція з головними силами ГПЗ – 3 км.

ГПЗ пункти пройти:

– вихідний – півд.-зах. околиця ЧУТОВЕ о 08.33 (день проведення заняття);

– регулювання № 1 – перехрестя доріг ПОГОРІЛЕ о 12.40 (день проведення заняття).

Під час зупинки на привал ГПЗ головному дозору зайняти рубіж оборони півн.-сх. околиця ЛІЛЮКИ (1343), сарай (13449), організувати спостереження і перебувати в постійній готовності до відбиття нападу противника.

Дрібні групи противника знищувати з ходу. Під час зустрічі з силами противника, що переважають раптовим вогнем із вигідної позиції, забезпечити розгортання і вступ у бій головних сил ГПЗ.

Доповідати про проходження пунктів, стан маршруту та обстановку встановленими сигналами, а під час зустрічі з противником – по радіо, негайно.

Доцільність бойових машин ГПЗ пальним провести на привалі у такому порядку: ГД, головні сили – тв, 2 і 3 мв, зрвід, абатр. Витрати боєприпасів всіх видів на марш – 0.2 бк. Недоторканий запас – 0.2 бк.

Готовність ГПЗ до маршу о 08.00 (день проведення заняття).

КСП – у голові колони головних сил ГПЗ. Спостереження вести: за сигналами командирів підрозділів, наземним противником і місцевістю – у кожному взводі; за повітряним противником – кожному відділенню.

Зв'язок на марші встановленими сигналами, із зав'язанням бою – по радіо. Заступник – командир 2 мв.

Довідкові дані

Наші війська:

1 мр: особового складу 96 чол.; 10 БМП (БТР); 9 гранатометів РПГ-7; 3 кулемети ПК; 6 кулеметів РПК; 10 снайперських гвинтівок СВД; 64 автомати АК-74, радіолокаційна станція ближньої розвідки СБР-3, (3 ПУ ПТРК «Метис»).

ісвід: о/с-8 чол., автомобіль УРАЛ-4320, АК-8шт, міношукачі – 6шт.

тв - Т-64Б. – 3 од.

зрвід – 2 обслуги ЗУ – 23 – 2.

1 мр укомплектований особовим складом, озброєнням та бойовою технікою на 100%. У взводі є боєприпаси на кожний вид зброї по 0,9 бк. Морально-психологічний стан о/с – задовільний, участі в боях більшість о/с не приймала. Організаційно-штатна структура механізованого взводу – згідно опрацьованих раніше матеріалів.

Місцевість, стан погоди, пора року – згідно реальних на день проведення заняття.

4. На занятті виконати:

- доповідь усвідомлення завдання командиром мр;
- доповідь висновків з оцінки обстановки командиром мр;
- робочу карту командира мр;
- бойовий наказ командира мр;
- вказівки з організації взаємодії.

Увесь матеріал відпрацьовуються курсантами в робочих зошитах. Бойовий наказ виконується на зворотному її боці робочої карти та здається НПП наприкінці заняття для перевірки.

Розробив:
професор кафедри
загальновійськових дисциплін

Анатолій ШЕВЦОВ

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри,
протокол № _____
від « _____ » _____ 20__ р.